

COMPUTER

A NÉPSZABADSÁG
informatikai magazinja

1999. szeptember 14.

VI. évfolyam, 30. szám

te ch n i k a

**NYOMTATÓK
ÉS FAXOK**

TEL.: 327-4070 • OKI INFOFAX: 436-2222/188

OKI

People to People Technology

ÚJ HONLAP: OKIHU.HU

SZABADSZOFTVEREK

8-9. OLDAL

www.comptech.hu

**EURÓPA LEGJOBB
DIGITÁLIS NYOMTATÓJA**
1999-2000 EISA Photo Award

No1

Kizárólagos importőr
Fax: 06 (23) 417 310
www.ratrade.hu

**EURÓPA LEGJOBB
FOTÓ NYOMTATÓJA**
1999-2000 TIPA Award

EPSON Stylus Photo 1200

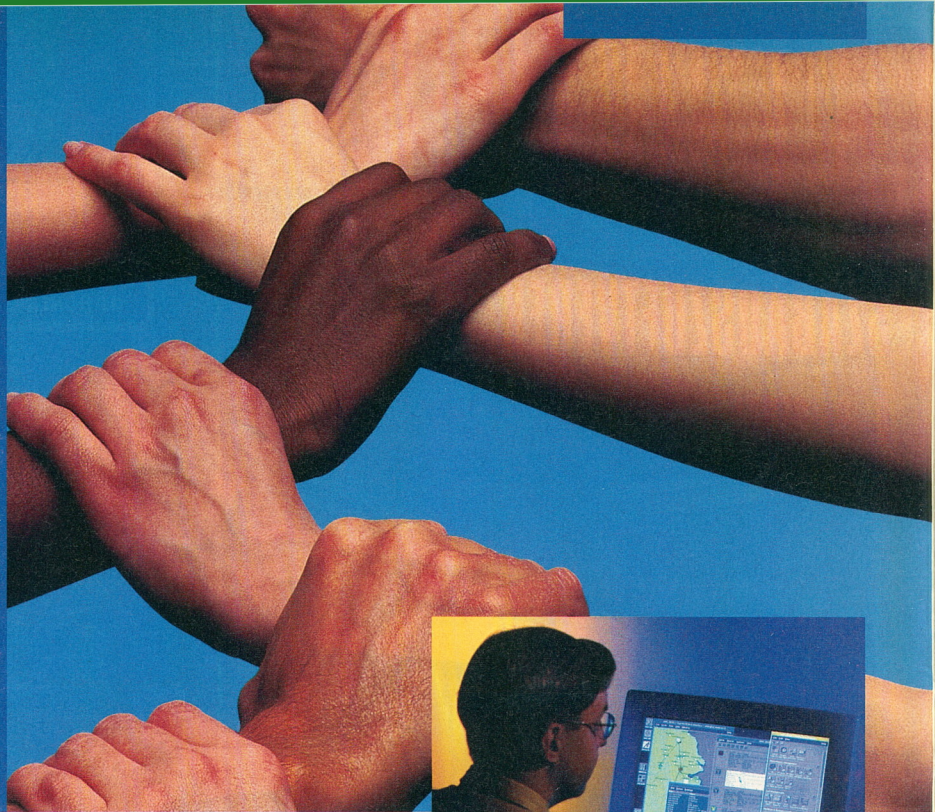
Kiemelkedő nyomtatási minőség A3+ formátumig.

EPSON Stylus Photo 750

Kiemelkedő nyomtatási minőség A4 formátumig.

EPSON®

Connecting@Speed, a Nokia széles sávú megoldása.

A felhasználók célja az, hogy az összes elérhető gyors szolgáltatáshoz hozzáférjenek. Nem számít, hogy ki a szolgáltató. A Nokia széles sávú IP-hozzáférési megoldása a felhasználóknak a végberendezések, a DSL-technológia és a szolgáltatások széles választékát kínálja. A Nokia megoldása egyszerre több internet-szolgáltatóval is képes kapcsolatot teremteni, így lehetővé teszi a különböző szolgáltatók, szolgáltatások és vállalati intranetek elérését is.

Ön pedig a legmodernebb DSL-technológiákat támogató végberendezések óriási választékát kínálhatja felhasználóinak. A Nokia megoldását úgy alakították ki, hogy frissítéssel a DSL-technológia jövőbeni változataira is alkalmazható legyen.

Csak néhány ok, amiért elmondhatjuk, hogy a Connecting@Speed a Nokia széles sávú megoldásával nagyobb választéket kínál, így több lehetőséget nyújt Önnek és ügyfeleinek.

A választék Önnek lehetőség!

Connecting@Speed, a Nokia széles sávú megoldása.

NOKIA
CONNECTING PEOPLE

www.nokia.hu

ÚJ VEZETŐ az Oracle Hungary élén

► (Munkatársunktól) Szeptember elseji hatállyal Laufer Tamást, az Oracle Hungary korábbi konzultációs és alkalmazási igazgatóját nevezték ki a cég ügyvezető igazgatójává.

Elődje, Steward R. Oldroyd 17 évi magyarországi tartózkodás után visszatért hazájába, Angliába. Pályafutását az Oracle Corporation EMEA – Europe, Middle and East Africa – régiójának Support Sales and Marketing igazgatójaként folytatta. Laufer Tamás egy prosperáló leányvállalat vezetését vehette át, hiszen az elmúlt négy évben a munkatársak létszáma megnégyszereződött, míg ugyanez idő alatt a bevételek megtízszereződtek.

A COMPAQ első féléve

► (Munkatársunktól) A Compaq első féléves forgalma a hazai piacon meghaladta a 15 milliárd forintot, és stabilan őrzi vezető pozícióját. A cég múlt csütörtöki sajtótájékoztatóján elmondták, minden harmadik Magyarországon eladott márkás PC Compaq gyártmány.

Az IDC által közzétett PC ranglistán az ötödik egymás utáni negyedében az élen végzett a cég, miután 1998 második negyedében átvette a vezető szerepet az Alabamától. A Compaq folyamatosan növelte piaci részesedését tavaly őst óta. „A harmadik negyedére, mely szeptember 30-ával ér véget, a Compaq teljes Intel kínálatát

TERJEDŐ ONLINE KERESKEDELEM itthon

► (Index) Egy, legfeljebb két éven belül az interneten keresztül vásárolják majd megkészen kapható informatikai eszközök többségét a magyarországi cégek, intézmények – vélekedett a Szignum Media Bt. telefonos közvélemény-kutatásán megkérdezett informatikai szakemberek 34,5 százaléka. Néhány válaszdó ugyanakkor úgy foglalt állást, hogy már ma is a világháló segítségével bonyolítja le informatikai vásárlásait. A kérdezettek 33,5 százaléka ennél lassabb fejlődésre szá-

szereződés

► (Munkatársunktól) Múlt szerdán kellett volna aláírni a hírközlési társaság és a PrimaTelnek a DCS 1800-as rendszerre vonatkozó koncessziós szerződést. Az esemény feltehetően azért hiúsult meg, mert a Primatel konzorcium által alapított, a hírek szerint egyelőre VRAM néven ismert társaságok még nem egyeztek be a Fővárosi Cégbíró-ságon.

A szerződő felek elmondása szerint az összes kérdéses területről már megállapodtak, így a szerződést elvileg a törvényben előírt határidőn belül, azaz legkésőbb október második hetéig aláírhatják. A negyedik magyar mobilszolgáltató úgy tervezi, már karácsony előtt megindítja szolgáltatásait. A Primatel, az Antenna Hungária és a Magyar Posta tulajdonában lévő VRAM rendszerét, számítógéppontjait, berendezéseit a Nokia szállítja.

ban mintegy 40 %-os növekedéssel számolunk az előző év hasonló időszakához képest – mondta Mezriczky László marketing igazgató.

A cég idén nyáron indította el elektronikus számítógép-áruházát, a Compaq Depo-t. Hagományos innovációs eszközeire és az Intel legújabb technológiáira alapozva hamarosan újdonságokkal jelenik meg a Compaq: új asztali és hordozható gépek lesznek hozzáférhetőek a hazai piacon is. Az egyre népszerűbb kézi eszközök (palm PC-k) piacán hamarosan forgalomba kerülnek Aero 1500 termékek és új árukör megjelenése is várható.

mit. Szerintük az internetes vásárlások három-öt éven belül válnak általánossá. A szakemberek majdnem húsz százaléka ezzel szemben úgy véli: az e-commerce több mint öt év múlva terjed majd csak el. Sőt, a lassú fejlődésre számítók öt százaléka szerint az e-kereskedésnek tíz évnél is hosszabb időre lesz szüksége a meghatározóvá váláshoz. A megkérdézettek kilenc százaléka pedig azt tartja a legvalószínűbbnek, az e-kereskedelem soha nem terjed el igazán hazánkban.

enter ÖNTELTSG VÍRUS

Pár sorban ennyi információit, továbbgondolásra készítő té-

mát ritkán olvasni. A lapunknak címzett levél írója azonos mérnök, s minden jel szerint az a típus, aki szándéka, és lehetősége szerint teljes értékű, alkotó emberként éli nyugdíjas életét – ami nem semmi manapság.

„A hetvenes éveimben járok. Számítástechnikával nemcsak azért foglalkozom, mert ez az egyik legjobb módszer az öregkori elhülyülés ellen. Ugyanis van néhány idős barátom, tekintélyes tudományos múlttal, akik eltekintek, tudásukat nem viszik a sírba. Számukra is végzek számításokat, de öreg C-64 gépem már csak algoritmusok finomítására használható. Tanácsért és segítségért fordulok önhöz új számítógép-konfiguráció kialakítása céljából.” – írja, érdekes kutatási témákat, programírási problémákat is érintve.

Mindéz voltaképpen magányi – a mentegetőző megjegyzés viszont nagyon is a nyilvánosság elé kívánczik: „tájékozódás végett tucatnyi helyen jártam, és szomorúak a tapasztalataim. Amikor előadtam az igényeimet, ismerethiányt tapasztaltam, elsősorban matematikai és programozási kérdésekben. Mindez elkesperőzt önteltséggel párosul, ami szerintem részben gátja is a számítástechnika igazán tömeges elterjedésének.”

Akinek nem inge, ne vegye magára. De az utolsó mondaton – ing ide vagy oda – érdemes elgondolodni. Az önteltség – akár van mögötte ismeret, akár nincs – mindig kárt okoz. S hogy gátolja-e a számítástechnika tömeges elterjedését? Igen. Mert amikor a szakember szándékosan úgy beszél laikusokhoz, hogy azok csak a költszavakat értsek, nem szerzik lehes híveket az informatikának. Mondhatnánk, legalább olyan kártekonny, mint egy számítógépvírus. Csakhogy az utóbbi ellen már lehet védekezni.

Tóth Ibolya

COMPUTER

A Népszabadság informatikai magazinja ► Internet: <http://www.comptech.hu> ► webesjogi: Guards Rt. ► Lapalaptól: PersonArt KR. ► A szerkesztőbizottság elnöke: LÓNYAI LÁSZLÓ ► Felelős szerkesztő: SELESZT FERENC ► Szerkesztő: TÓTH IBOLYA ► Munkatársak: DUJCSIK MARIANN, FÜLÖP NORBERT, GECSÉ MARIANN, ROSTA GÁBOR, SZABÓ GABRIELLA ► Címplap: BATHA-HORVÁTH ► Kiadja a Népszabadság Részvénytársaság ► Felelős kiadó: LENGYEL L. LÁSZLÓ (vezérigazgató) ► Szerkesztőség és reklámiroda: PersonArt Kommunikációs Ügynökség 1141 Budapest, Komocsy utca 5-7. ► Operatív igazgató: PANDA AKOS ► Hirdetési igazgató: SZÜDI ÁGNES ► Telefon: 469-3030, Fax: 469-3040 ► E-mail: comptech@comptech.hu ► Compuserve: 100324.654 ► Tördelés, tipográfia: PersonArt ► Nyomdás: Révai Nyomda Kft. ► ISSN 1418-2432

← Technikai

BÉPÍTETT KISKAPO

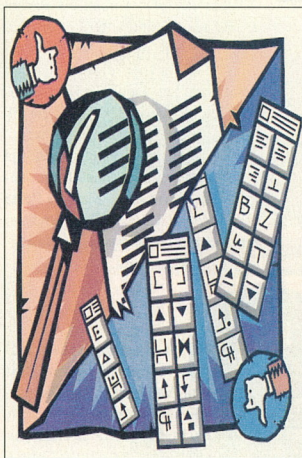
a Windowsban?

► (Interneto-C/net) A Microsoft egy olyan titkosító kulcsot épített a Windows-ban, amellyel az amerikai kormány hozzáférhet a felhasználók gépeire, állítja egy kanadai biztonságtechnikai cég. A Cryptonym által felfedezett NSA-kulcs, a cég szerint a National Security Agency, azaz a Nemzetbiztonsági Ügynökség rövidítést takarja. Az NSA-kulcs megtalálható a Windows 95, 98, NT4 és a 2000 összes példányában. A Window-sokban található kulcs ellenőrző bizonyos szoftverek érvényességét, megakadályozza az illetéktelen behatolást a rendszerbe, valamint felügyeli az 56 bitesnél nem erősebb titkosító programok használatát. A most felfedezett második titkosító kulcs legmagasabb szintű hozzáférést engedélyez az operációs rendszerhez a felhasználó tudtán kívül. A Microsoft természetesen azonnal tagadta a vádakat. A cég szerint az „NSA-kulcs” megnevezés mindössze annyit jelent, hogy a titkosító szoftver eleget tesz az ügynökség által előírt exportfeltételeknek. Más nyilatkozatok szerint ez csak egy hát-térmsólat, arra az esetre, ha az el-át kulcsot áttörnék. Az NSA faxban közölte az érdeklődőkkel, hogy az engedélyezett titkosító szoftverekért a gyártó cégek, és nem ők felelnek.

HÉT SZÁMÍTÓGÉPET

győzött le a bajnok

► (Index-Reuters) Zia Mahmood, a milliommós pakisztáni bridszajnok ígéretéhez híven diadalmaszkodott hét különböző bridszecső számítógéppel szemben. Mahmood tízezer dollárba fogadott, hogy a hét különböző gyártmányú program egyike sem fogja őt legyőzni. A 14 órán át tartó játék során angol, amerikai, német, hongkongi és japán programokkal mérkőzött meg a bajnok.

Indul az MP3 RÁDIO

► (Index-Wired News) Rádióállomások internetre vitelével foglalkozó ékelet alapított az Mp3.com és a cég 10 százalékát birtokló Cox Interactive Media. Az Mp3radio.com nevű oldalra 60 rádióállomás anyagai kerülnek fel hamarosan. A hallgatók online hallgathatják, vagy megvásárolhatják és letölthetik a rádió-ban szülő zenéket. A Tickets.comon keresztül koncertjegyeket is vásárolhatnak a hallgatók; a cégre 30 millió dollárt fektetett a Cox a múlt hónapban. Az online rádióhallgatók jóval aktívabbak az interneten, mint az által. Az Arbitron NewMedia felmérése szerint az online rádióhallgatók 43 százaléka vásárolt már az interneten keresztül, szemben a többi internetező 30 százalékával.

VIRTUÁLIS próbafülke

► (C/net-Origo) A Broderbund cég a Cosmopolitan magazin és a kanadai Public Technologies Multimedia részvételével új szoftvert fejlesztett ki, kifejezetten nők számára. Ennek segítségével a hölgyek testméreteik megadásával létrehozhatják saját háromdimenziós számítógépes modelljüket, hogy márkás ruhákat próbálhassanak fel - persze csak virtuálisan. A 49,95 dollárba kerülő program többek között az Esprit, Liz Claiborne és Jones New York kreációit tartalmazza. A cég bejelentette, új, Cosmopolitan Fashion Makeover névre hallgató termékét kizárólagos jelleggel a Macys.com oldalain teszi hozzáférhetővé, amely a Federated Department Stores részét képező Macy's Department Stores áruházlánc online üzletága. Ha a program használóinak megtetszik egy ruha, egy kattintással kapcsolatba léphetnek a Macys.com bevásárlóközpontjaival, és azonnal megvehetik a terméket.

Sokat tudó GYEREK PC

► (ZDNet/pe-Interneto) Az „Eltern-for-family-Schüler-PC” védjeggel ellátott sulipc-t egyelőre csak Németországban árúsítják, monitor nélkül 252 ezer forintnak megfelelő összegért. A diák-PC az IBM Aptiva-családjának egyik „elágazása”, alapkitételben 450 MHz-es Pentium-III processzort, 64 MB RAM-ot, és 6,4 GB-os merevlemez, továbbá 40-szeres CD-ROM-meghajtót, 8 MB SDRAM-mal megtűzdelt 3D grafikus kártyát, bépített hangkártyát és aktív hangszó-

rókat tartalmaz. Ellátták továbbá internetezéshez szükséges V.90-es modemmel, Windows 98 és IBM Security szoftvercsomaggal, oktatóprogramokkal, a Lotus Smart Suite Millennium Edition irodai alkalmazásával. A Lotus Fastsite Webpage segítségével a nebuló elkészíthetik önálló honlapjukat; az internetes szoftveren kívül még a beszédfelismerő ViaVoice program is a diák-PC tartozéka. Az „illelmes internetezésére” a TLC Cyber Patrol szoftvere ügyel.

Tamagocsi, IDŐSEKNEK

► (MTI) Japánban megszületett az idősék „tamagocsija”, a JFP cég új terméke, a folyamatos gondozást igénylő virtuális törpefa. A számítógépes bonsai CD-korongja szeptembertől négyezer jenért vásárolható Japánban. Egyelőre három fajtája kapható: erdei fenyő, szilva és juhar. Akárcsak a tamagocsi, a virtuális bonsai esetében is a legfontosabb a rendszeres gondozás. Ez eleven törpefákhoz hasonlóan, a gondozás mellett rendszeresen le kell vágni az ágakait is, különben a virtuális bonsai megbetegszik és könnyen elpusztul. Szerencsére vízzel vagy gyógyszerrel meggyógyítható. Rendszeres gondozás mellett a háromdimenziós komputer-fácskák húsz perc és egy év közötti idő alatt „öregednek”. Az igazi bonsai ezel szemben több száz évet is megérett. A virtuális juhar lombjának színe - akárcsak az igazié a természetben - évszakonként változik - olvasható a dpa jelentésében.

A hét mondása

Az orvos, a mérnök, meg a számítástechnikus azon vitatkoznak, hogy melyik foglalkozás gyökerei a legmélyebbek. Az orvos így érvek - Benne van a Bibliában, hogy Isten megteremtette Évát. Ez egyértelműen orvosi műtét volt.

A mérnök: Igen, de azt is tudjuk, hogy előtte Isten a semmiből, a káoszából alkotta meg a világot, ez pedig mérnöki tevékenység.

Mire a számítástechnikus: - Na, és ki teremtette a káoszt?

(Ismeretlen szerző)

**BUDAPEST BELVÁROSÁBAN,
A LISZT FERENC TÉRI
ADY SZOBOR ELŐTT
MOSTANÁBAN SOKAN
ELBIZONYTALANODNAK.
A KÖRÜLBELÜL 10 MÉTER
HOSSZÚ, FENYŐ PALLÓKBÓL
ÖSSZEÁLLÍTOTT
JÁRDASZAKASZ DESZKÁI
UGRÁLNAK, LÁTSZÓLAG
ÖNMAGUKTÓL.**

Valószínűleg hasonlóan meglepett, ijedt arcot vágnak Ausztriában a linzi sétáló is, hiszen az ő járdájuk is ilyen furcsaságokat művel. Ijedtségre azért semmi ok, nem valami rejtélyes természeti jelenségről, csak egy érdekes játékról van szó.

Ha rálépünk a járda pallóira, a több száz kilométerre lévő ugyanilyen gyalogút lécel felemelkednek, ami persze fordítva is igaz. Így, szó szerint a talpuk alatt érezhetjük a linzi polgárok lépteit: kicsit, ölest, gyorsat vagy éppen kényelmeset. Akinek nem elég a talp-alával, a felállított terminálon át is kukucskálhat a másik városba, sőt akár üzeneteket is válthat az ottaniakkal.

Az ötlet osztrák építészhallgatók agyából pattant ki, akik a budapesti Bercsényi Építész Szakkollégium diákjaival együtt dolgoztak.

KIBERTÉRI talp alá való

FOTÓ: ILOVSKY BÉLA

Amint azt Nagy Péter Sándor, az alkotók egyike elmondta, gyakorlatilag mindent a „sógorok” adtak - például az egészségtől kezdve, osztrák diákok által kifejlesztett szoftvert is - ezért látható csupa német és osztrák cég reklámja a pallókon. A járda többi kellékét csak kölcsönbe kapták, a C3 Kulturális és

Kommunikációs Központ például a terminállal szállt be a megvalósításba. A virtuális járda lelke egyébként a mindkét országban interneten keresztül összekapcsolt egy-egy számítógép. A pallók alatti kapcsolók érzékelik a lépteket, amelyeket a komputer továbbít Linzbe, ahol azután a megfelelő deszkát egy pneumatikus szerkezet megemeli, és fordítja. A webkamera, a chat - ezen keresztül lehet üzeneteket váltani - és a járda külön rendszereken fut, így ha valamelyikkel gond lenne, a többi még működik.

A dolog egyetlen hiányossága, hogy a furcsa gyalogúthoz nem mellettek (legalábbis ottjártunkkor nem találtunk) magyar nyelvű tájékoztatót, így a múlt hét elején a legtöbb kíváncsiszkodónak fogalma sem volt, mi is történik a lába alatt. A szervezők ígérete szerint ez is hamarosan elkészül, így a szeptember 18-áig még hátra lévő időben remélhetőleg már kevesebb riadt arcot látni az Ady szobor tövében.

Fülöp Norbert

nfulop@comptech.hu

PERBEN EGY DOMAIN-ÉRT

Szeptember 23-ára tűzték ki azt a bírósági tárgyalást, amelynek téje a westel900.com domain név. Ha csak a felek - a Westel 900 mobilszolgáltató és az Interpest Kft. ügyvezetője, a domain (internet-cím) tulajdonosa - a per előtt még nem egyeznek, akkor ez lesz Magyarország első domain tárgyalása.

Számos magyar intézménynek, szervezetnek van már internet címe, an, akinek .hu, van, akinek .com végződésű. Akad olyan cég is, aki mindkét változatot regisztráltatta. A világhálón ugyanis az van nyerő pozícióban, akinek a weboldalra egyszerűen eltalál a felhasználó. S mivel itthon a legtöbb internetező a .hu és .com végződésű domain neveket ismeri, ezért a mobilszolgáltató tavaly úgy találta, hogy a westel900.com-ot is szeretné magának tudni. Am egy kicsit később kapcsolata, mivel a nemzetközi internet címet már egy másik, ám szintén hazai vállalat,

az Interpest Kft. még 1997-ben regisztrálta. Sőt, a domain egy ideig a hazai konkurencia weboldalaira mutatott. Ezért a mobilszolgáltató a múlt év májusában keresetet nyújtott be az V. kerületi bíróságnál, amiben jó hírnevének megsértésével, illetve ebből adódóan károkozással gyanúsította az Interpest Kft. ügyvezetőjét, Faludi Olivért. Az ügyvezető elmondása szerint: a bírósági keresetről először mit sem tudott, ám mivel a mobilszolgáltatótól folyamatosan keresték telefonon, elment a Westel jogászhoz. Itt tudatták vele, hogy perelni fogják és meg egyezésre - az ekkor már a Westel hivatalos weboldalára mutató - domain tulajdonlása kapcsán nem jutottak.

A .com alatt azóta is folyamatosan a mobilszolgáltató oldalai vannak, és a távközlési cég nem állt el a pertől. Idén júliusban kézbesítették az Interpest ügyvezetőjének egy leve-

let, amelyben a per újraindításáról értesítették és személységiérellemmel vádolták.

Dr. Ocsai József, a Westel 900 gazdasági lapunk érdeklődésére elmondta: folyamatban lévő ügyekről nem nyilatkoznak, viszont per helyett megelégednének azzal is, ha Faludi aláírna egy nyilatkozatot, miszerint a tulajdonában lévő westel900.com domain mindig a westel900.hu oldalra fog mutatni.

A bírósági ítélethezatalat mindenesetre bonnyolítja, hogy a .com nemzetközi internet címet nemcsak, hanem amerikai szerver osztja (Networksolutions Inc.), amelynek a szabályzata szerint joga van az Interpestnek a .com domainre, ráadásul a weboldal is egy tengerentúli, és nem hazai területen lévő szerveren található.

G. M.

mgcse@comptech.hu

SEGÍTSÉG, BEHÁLÓZTAK!

Randevük, flörtök, kacérkodások – nem csak virtuálisan

„ÉS LENNÉL A FELESÉGEM?”
MIRE A GYORS VÁLASZ: „MÉG AZ IS LEHET, DE ELŐBB AZÉRT JÓ LENNE SZEMÉLYESEN IS TALÁLKOZNUNK VÉGRE!” NEM NEHÉZ RÁJÖNNI, AZ IDÉZETT „LEÁNYKÉRÉS” AZ INTERNETEN ESETT MEG, AHOL NYÜZSÖGNEK A KÜLÖNBÖZŐ TÁRSKERESŐ HELYEK.

nel) folyik. A csatornák neve általában utal arra, hogy mi is a témájuk. A társkeresők elsősorban eszevel, randi, szerelmem neveken próbálkoznak. Az IRC-n minden valós idejű, a beírt üzenet azonnal megjelenik a hálón lógó többi ember képernyőjén – de persze lehetőség van magánbeszélgetésre is folytatni.

Fontos, hogy jó beszélőkéje legyen annak, aki ismerkedni óhajt – az azonnali, frappáns válaszokon sok múlik. Vigyázat! Mivel nincs semmi információ arról, hogy igaz-e mindaz, amit a

másik állít, jó, ha mindent fenntartásokkal fogadunk. Ugyanígy okozhat meglepetést az esetleges megbeszélt randin a partner „küalakja” – erre jobb finoman rákérdezni még az időpont megbeszélése előtt.

Listák félénkeknek

Valamivel kevésbé közvetlen a newsgroupok és levelezőlisták használata. Magyarországon a hun.lists.hix.randi nevű listára lehet feliratkozni. Ezek a listák

könnyen elérhetőek a levelező-programokkal – például Outlook Express, Netscape Messenger. Itt gyakorlatilag a levélváltás sebességével történik a beszélgetés, ezzel időt adva a mondani-való megfogalmazására. Ez nagy előny lehet a félénk típusú randizóknak. Persze itt sem árt vigyázni, sokan használják ki a névtelenség előnyeit. Jóval közelebb állnak a hagyományos társkereső rovatokhoz azok az internetcímek, amelyeken apróhirdetéseket lehet elhelyezni. Az egyik legismertebb a Randivonal, a randivonal.netlap.hu címen található. Itt feliratkozás után rövid ismertetőt – akár fényképpel együtt – helyezhetünk el magunkról. Azt is megírhatjuk, milyen igényeink vannak a leendő partnerrel szemben. A lapnak keresője is van, itt a kívánság megadása után kaphatunk listát azokról a tagokról, akik megfelel(het)nek nekünk.

A dolog igencsak komoly, hiszen nem csupán arról a lehetőségről van szó, mikor a világhálóat kihasználva beszélgetnek egymással az emberek, hanem arról, amikor a neten valóban társat keresnek, olyat, aki velük később személyesen is találkozhatnak, amiből egy életre szóló kapcsolat lehet.

Küalak meglepetéssel

Annak, aki így szeretné megtalálni élete párját, vagy barátságára, netán alkalmi kapcsolatra vágyik, ennél több lehetősége is van. Ha valaki a személyes beszélgetést szereti, az próbálkozhat az IRC-vel (Internet Relay Chat), ez az internet egyik legrégebbi része. Ahhoz, hogy használjuk, szükségünk lesz egy IRC kliensre – a legnépszerűbb a mIRC névre hallgat. Ingyenesen letölthető a www.mirc.co.uk címről. Az IRC-n a beszélgetés igényezett csatornákon (chan-

Judit és Viktor

Judit egy hosszabb, ám megszakadt kapcsolata után szeretett volna társat maga mellé. Az újsághirdetéstől mindig viszolygott, után pedig soha nem ismerkedett.

– Az, hogy végül rátaláltam Viktorra az interneten, véletlen és szerencse egyben – meséli. – Addig eszembe sem jutott randizni a világhálón, amíg egy kollégánom rá nem beszélt a dologra. Úgy kezdődött, hogy levelezünk, méricskélünk egymást, próbáltuk az előre elképzelt képet összeegyeztetni a valósággal. Ám a tühely segített, amíg Viktor szerelt, átbillentünk a holtponton. Ma is együtt vagyunk. Szerencsénk volt, más körülmények között nemigen ismerkedhettünk volna meg, egyszerűen mert nem lett volna rá megfelelő alkalom. A másik előny, hogy a hálón nincs zsákbaacska, csak azzal kell találkozni, aki megfelelőnek látszik. Azt persze, hogy ki mennyire ír vagy mond igazat magáról, kérdéses, ám az én rövid próbálkozásom alatt csak pozitív élményeim voltak.

Fülöp Norbert
nfulop@comptech.hu

Diszkrétén kezeli

Ha sikerült találni valakit, a rendszeren keresztül üzenhetünk neki. Ez azt jelenti, hogy e-mail címünket a Randivonal nem adja ki, hanem értesít, ha valaki kapcsolatba szeretne lépni velünk. Gyakorlatilag az újsághirdetés online megfelelőjét helyettesítjük el az Apronet oldalán, a www.apronet.com címen. Itt is megadhatunk telefonszámot, honlapot és a saját e-mail címünket is.

Rosta Gábor
wbk@hszk.bme.hu

Senorg Progress PC 582 (Intel® Pentium® III 450 MHz processzor•9,1 GB 7.200RPM 2MB Cache•128 MB•Riva TNT 16MB•SB PCI64•CD-ROM•Windows 98,monitor nélküli)

Mi a titka annak, hogy ez a nettó 249 000 Ft-os Senorg Progress PC egy 364 000 Ft-os számítógép sebességével működik?

A vásárlók többsége úgy gondolja, hogy ha gyorsabb számítógépet szeretne, akkor kénytelen több MHz-es PC-t vásárolni. Pedig létezik ennél gazdaságosabb megoldás is.

Ugyanis a számítógép teljesítményét a processzor sebessége mellett döntően befolyásolja a többi összetevő minősége is. Ezek helyes megválasztásával hasonló eredményt érhetünk el, mintha erősebb - tehát jóval drágább - processzorral vásárolnánk gépünket. Most ajánlott típusunk tervezésekor különös hangsúlyt helyeztünk az ár és teljesítmény kedvező arányára. A kivételesen gyors merevlemez lehetővé teszi, hogy számítógépe és programjai gyorsabban

induljanak. Ez az egy alkatrész gyakran már önmagában is nagyobb teljesítménynövekedést biztosít, mintha 100 MHz-cel gyorsabb processzort tartalmazó számítógépet vásárolna.

Tartósság és bővíthetőség

A Senorg Progress PC-k tervezésénél az elsődleges szempont a tartósság. Gépeink a legmodernebb

Mit mondanak gépeinkről a szakértők?

„A felső kategóriában 200 ezer Ft felett a Senorg gépe egyértelműen győztes, jó teljesítményéhez kiváló minőség és kivitelezés tartozik.”
CHIP Magazin, 1998. december
„Tesztkonfigurációnak egy olyan (Senorg) gépet választottunk, mely számos PC-s játékos álma...”
Pc-X Magazin, 1999. március

szabványok szerint készülnek, amelyek évek múlva is megállják helyüket. Már most elegendő teljesítményt nyújtanak a később megjelenő Windows® 2000 operációs rendszer futtatásához is. Alapvető követelmény a későbbi könnyű és olcsó fejlesztettség, ezért bővíthető a széleskörűen elterjedt, kedvező árú PC-alkatrészekkel. A számítógép háza **három év garancia** elvételése nélkül felnyitható, így a későbbi esetleges átalakításokat akár saját maga is elvégezheti.

Eredeti Intel® alaplappal

Az alaplap a számítógép második legfontosabb részegysége a processzor mellett. Ajánlott gépünk alaplapja teljes egészében Intel® gyártmányú. Ennek legfőbb előnye, hogy a processzort és az alaplapot

ugyanaz a cég tervezte és gyártotta. Úgy gondoljuk, ennél jobb érv nem kell a kompatibilitás és a teljesítmény mellett.

Választható ajándékok

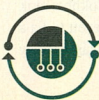
Ha szeptember 27-ig megvásárolja ezt a számítógépet, akkor az alábbi ajándékok közül választhat egyet a készlet erejéig:

- modem és internet-előfizetés,
- DVD-ROM bővítés,
- Intel® 100Mbps hálózati kártya.

További információért hívja az alábbi számokat:

Telefon: (06-1) 452-1000

Fax: (06-1) 452-1069

SENOG®

Gyártó: Senorg Hungary Rt. • Internet: www.senorg.hu • E-mail: info@senorg.hu

Forgalmazók: Cora Törökbálint, Budakeszi, Fót Office Depot Budapest, Törökbálint, Kecskemét, Győr • Origenet Lurdy-Ház

Don't just get to the Internet, get into it

TERJEDŐBEN

a szabadszoftver

MITŐL IS SZABAD A SZOFTVER? JÓMAGAM ELKÖVETTEM AZT A HIBÁT, HOGY AZONOSÍTOTTAM EZT A MAGYAR KIFEJEZÉST AZ ANGOL „FREEWARE” SZÓVAL – PEDIG A KETTŐ NEM UGYANAZ. AZ ANGOL KIFEJEZÉS OLYAN PROGRAMOKAT JELÖL, AMELYEK INGYENESEK – AZAZ HASZNÁLATUKÉRT NEM KELL FIZETNI. A SZABADSZOFTVER ELLENBEN AZ ÜGYNEVEZETT NYÍLT FORRÁSKÓDÚ PROGRAMOKAT JELÖLI. EZ A SZABADSZOFTVER ALAPFILOZÓFIÁJÁBAN KÜLÖNBÖZIK A „KÖZÖNSÉGES” SZOFTVEREKTŐL.

► Ezt a különbséget nagyon jól érzékelteti Eric S. Raymond *The Cathedral and the Bazaar* című írása, amely az interneten szabadon hozzáférhető. Ebben a szerző magát a programozási stílust veszi figyelembe, és a nyílt forráskódú programok írását, fejlesztését egyfajta „bazár”-hoz hasonlítja, szemben a kereskedelmi szoftverek szervezett fejlesztésével.

Lássuk e szabad programok fejlődésének néhány állomását:

1979-et írunk. Az AT&T bejelenti, hogy a UNIX nevű operációs rendszernek kereskedelmi programmá kívánja tenni. Emiatt a Berkeley Egyetem kiadja a saját fejlesztésű BSD UNIX-ot. Az AT&T-lépésre válaszul a versenytársak megalapítják az Open Software

Foundationt, azaz a Nyitott Szoftver Alapítványt. Négy évvel később a kereskedelmi szoftverek terjedése miatt Richard Stallman elindítja a GNU (Gnu's Not Unix) projektet, aminek célja egy ingyenes operációs rendszer kifejlesztése programokkal és programozói eszközökkel együtt. Ennél is fontosabb a GNU részeként megjelenő GPL (General Public License) felhasználói szerződés, ami modellként szolgál a további nyílt forráskódú projektekhez.

Ez a GPL kimondja, hogy egy programmal együtt az adott program forráskódját is ki kell adni. Ez annyit tesz, hogy a már megírt programot bárki módosíthatja, átírhatja, és az új változatot saját neve alatt kiadhatja. Ma többféle ilyen felhasználói szerződés létezik, kezdve az összes jogról lemondó GPL-lel egészen a jóval zártabb Mozilla Public License-ig, amely lehetővé teszi, hogy a program bizonyos részei ne szerepeljenek a kiadott forráskódban.

Bár az eddigiek alapján ez nem hangzik nagyon megbízhatónak, az internet működését jórészt ilyen szoftverek biztosítják – a legismertebb ezek közül a sendmail, ami az internetes posta gerincét alkotja.

Abban, hogy e szoftvertípus reneszánszát éli, talán legnagyobb szerepe a Linuxnak van. Ez az ingyenes operációs rendszer egy Linus Torvald nevű finn diák vizsgamunkája volt 1989-ben. Ma egyre több cég fejleszt Linux alá, és magát a nyílt szoftverszabványt is több komoly cég teszi magáévá. Ilyen például a Netscape, amely ígérete szerint a

Communicator 5.0-ás verziója nemcsak ingyenes lesz, hanem a forráskódját is elérhetővé teszi.

Milyen előnyei vannak?

Vajon csak múltó divattal állunk szemben? Erről és a nyílt forráskódú programok előnyeiről, hátrányairól Mariánovich Félixszel beszélgettem, aki a Linux egyik hazai szakértője.

Szerinte ez a mostani felfokozott érdeklődés semmiképpen nem tekinthető divatnak. Arról van szó, hogy a nyílt programok az ár/érték tekintetében komoly ellenfelei a kereskedelmi szoftvereknek. A legtöbb ilyen program otthoni felhasználásra teljesen ingyenes, és csak a kereskedelmi felhasználás esetén kell értük fizetni – de az ár még ilyenkor is jóval alatta marad egy hagyományos szoftverének.

Nagyon nagy előnye például a Linuxnak a megbízhatósága. Ez pedig a nyílt forráskód következménye. Mivel egyszerre nagyon sok fejlesztőnek van hozzáférése a kódhoz, így az esetleges bugok, hibák javítása nagyon gyorsan elkészül. Igaz, mivel nincs hivatalos támogatása egy terméknek, így nincs is garancia arra, hogy azonnal segítséget kaphatunk egy felmerülő probléma elhárításában. A valóságban persze, ha valakinek kérdése van, nyugodtan fordulhat akár az interneten keresztül is azokhoz, akik a Linux szakértői – és ha a kérdezett tudja a választ, akkor segíteni fog. Másik nagy

előnye a könnyű módosíthatósága. Mivel a forráskód ismert, adott feladathoz könnyen testre szabható a program. Ez is az egyik oka a Linux gyors terjedésének. Szintén a forráskód ismerete miatt, ha a program használója ért hozzá, ellenőrizni tudja annak működését. Például egy letöltött frissítés esetén ellenőrizni lehet, hogy valóban szükséges-e azt telepíteni, és ha igen, akkor mit fog tenni.

Tényleg ingyenes?

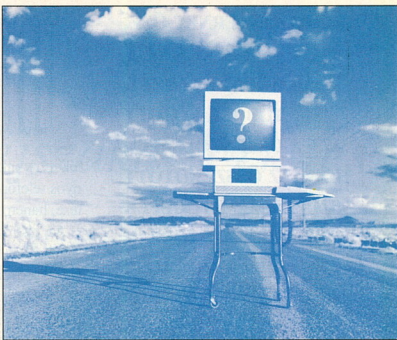
Érdekes kérdés az, hogy milyen módon lehet profitálni ingyenes programok írásából. Hiszen az ember azt gondolná, hogy a programozó fizetése az eladott termék árából keletkezik. Erre a válasza az, hogy ilyenkor nem csak a program megírásáról van szó, hanem annak ismeretéről is. Maga a szoftver ugyan ingyenes, de a szakértelem nem. A Linuxsal foglalkozó szakkönyvek kemény pénzkebe kerülnek. Ha valamilyen vállalatnál telepíteni kell egy Linux alapú hálózatot, akkor a telepítést végző szakember ezért pénzt kap. Úgyszintén, ha egy nagyobb cég áll át ingyenes programok írására, akkor ebben az esetben is a későbbi támogatásért kell fizetni. Ezek a programok a legtöbbször csupán az egyéni felhasználók számára ingyenesek, míg az üzleti célú felhasználásért már fizetni kell. Hogy mit te-

het az a programozó, aki nem gyakorlati szakember? Ők végezhetik el a már említett „testreszabást”. Egy adott feladatra kell programot írniuk – azaz a különbséggel, hogy a munka végén nemcsak a kért programot, hanem annak kódját is átadják a megbízónak.

Érdekességképpen megemlítek még egy pénzkereseti lehetőséget: a program hírneve is kiaknázzható. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint az interneten is megrendelhető, a Linux pingvin-emblemájával díszített bögre.

Kontra Microsoft?

Az átlagos felhasználónak úgy tűnhet, hogy ez a szabadszoftver-társadalom a Microsoftot valamiféle ellenségnek tartja, pedig ez nem így van. Akad persze, aki így gondolja, de a többség nem ilyen. A Microsoft sem ellenség – csak éppen nem tetszik a filozófiája. E programok – mint amilyen a Linux is – alternatívát jelentenek. Nem az a cél, hogy például a Windows eltűnjön, hanem hogy egyensúly alakuljon ki. A komolyabb operációs rendszerek terén, a szerverpiacon, ahol a Windows NT is jelen van, a Linux egyre el-

terjedtebbé válik. Ezt a Microsoft is figyelemmel kíséri, sőt, van is egy „Linux-team”, akik figyelik ennek a fejlődését.

Arra, hogy az átlagos felhasználó számára is alternatívát jelentsen a Linux, csak később lesz lehetőség. Egyelőre még felhasználóbarátság – vagy inkább az egyszerűség – és támogatottság terén a Linux nem versenyezhet. Azok a programok, amelyeket egy otthoni számítógépen használnak, még nem mind léteznek Linux alá. Egy, a számítógépet csak felhasználói szinten ismerő ember számára a Linux – még – nem telepíthető olyan egyszerűen, mint a Windows.

Rosta Gábor

wbk@hszk.bme.hu

SIEMENS

...és a film pereg tovább

Szereti az izgalmat? Biztos, hacsak nem a számítógépes rendszeréről van szó.

A Siemens felkészült rá, hogy a 2000. év semmilyen problémát ne okozzon partnereinek.

De ha mégis izgulni szeretne, akkor menjen el moziba.

Siemens. Egyre többet

Zöld szám: 06-80-471-100
www.siemens.hu

**AMIKOR AZ INTERNET ŐSE,
AZ ARPANET
MŰKÖDNI KEZDETT,
TÖBBEK KÖZÖTT
AZT A CÉLT SZOLGÁLTA,
HOGY AZ ÖSSZEKÖTÖTT
SZUPERSZÁMÍTÓGÉPEK
ERŐFORRÁSAIT JOBBAN
KI LEHESSEN HASZNÁLNI.
AZONBAN
A LEGTÖBB KUTATÓ,
AKI DOLGOZOTT VELE,
OLYAN CÉLRA
KEZDTE HASZNÁLNI,
AMELYRE AZ ALKOTÓK
EGYÁLTALÁN
NEM GONDOLTAK:
AZ EGYMÁS KÖZÖTTI
ÜZENETVÁLTÁSRA.**

► Ezek az üzenetek a legkritikább esetben kapcsolódtak a számítógépek feladataihoz, inkább személyes levelek, pletykák és hírek keringtek a hálózaton. Ez volt annak az őse, ami ma az internet egyik legalapvetőbb szolgáltatása: az elektronikus posta, az e-mail.

Miután a világháló gyorsaságával komoly versenytársává vált a hagyományos postának, most olcsóságával a másik nagy távközlési forma, a telefon ellen indít támadást. Az internetes telefonjának több változata ismeretes. Lehet egyik számítógépről a másikra „telefonálni”, ekkor gyakorlatilag semmi köze sincs a hagyományos telefonhoz. A második lehetőség, hogy a számítógépről az interneten keresztül felhívunk egy hagyományos készüléket.

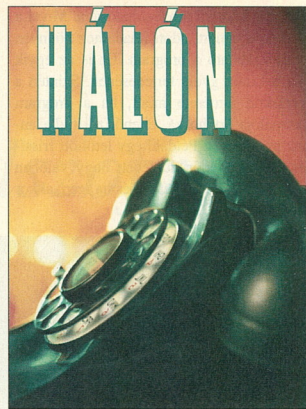
Legérdekesebb, és a mindennapi használatra legalkalmasabb azonban a harmadik változat, amikor egy hagyományos telefonkészülékkel egy másik hagyományos telefonkészülékkel

HALLÓ A

léket hívunk fel – csak éppen nem hagyományos telefonvonalon történik a hang közvetítése, hanem az internet igénybevételével.

Az első lehetőség már régóta rendelkezésre áll azoknak, akik megfelelő számítógépes eszközökkel (mint hangkártya, mikrofon, fejhallgató vagy hangszóró) és programokkal bírnak. Egyik legismertebb program a VocalTec IPhone nevű szofvere, de a Windows '98 is tartalmaz ilyen programot, a NetMeetinget. Ezek a szoftverek egyszerűen kezelhetők, és egy sor kényelmi szolgáltatást is nyújtanak, mint amilyen a konferenciabeszélgetés, vagy dokumentumok, programok átküldése a beszélgetőpartnernek. A beszédhang érthetősége persze erősen függ a kapcsolat sebességétől, egy átlagos modemen már élvezhető, de azért jócskán alatta marad a vezetékes telefon nyújtotta minőségnek. Amiben mégis abszolút verhetetlen, az az ára, hiszen az internetkapcsolat díjairól folytathatunk eszmecsereket akár Ausztráliában élő nagybácsikánkkal is – feltéve, hogy van neki megfelelő számítógépe.

Az internetes telefonálás második változata az előbbi továbbfejlesztése. A telefonprogramokat készítő cégek, mint a már említett VocalTec és a Net2Phone olyan speciális szolgáltatást is nyújtanak, ahol egy IP-telephone gateway segítségével az internetről érkező hívást a hagyományos távbeszélőhálózatra továbbítják. Ezek már előfizethető szolgáltatások, amelyeket a megfelelő internet-oldalon hitelkártyával lehet megrendelni. Az így létrejövő kapcsolat minősége megegyezik a két számítógép közötti beszélgetésével, viszont bárkit elérhetünk a világban, akinek van telefonja. Az árak itt is igen kedvezőek, például a Net2Phone segítségével Magyarország a világ bármely országából 22 centért hívható (ez kevesebb, mint 60 forint), míg az USA 15 centért (körülbelül 37 forint).

A harmadik, legújabb lehetőség pedig a két telefon közötti összeköttetés a Voice-over-IP segítségével. Azt, hogy ez a szolgáltatás Magyarországon is elérhető legyen, a távközlési törvény nyáron elfogadott módosítása teszi lehetővé, anélkül, hogy a Matáv koncessziós joga csorbulna. Ennek értelmében a HIF engedély a szolgáltatóktól megköveteli egy 250 msec-os késleltetési mechanizmus beépítését. A szolgáltatás működése a következő: hagyományos telefonkészülékről felhívjuk a szolgáltatóközpontot, bebillentyűzzük a saját ügyfélkódunkat és PIN számunkat, majd a hívni kívánt számot. A szolgáltató a beérkező telefonhívást IP csomagokká alakítja, majd egy menedzselte IP hálózaton keresztül a nemzetközi partnerhez továbbítja. Itt egy újabb gateway az IP forgalmat visszaalakítja hagyományos PSTN/ISDN telefonbeszélgetéssé, és a hívott félhez továbbítja. Ennek a megoldásnak is nagy előnye a költségtényező: a hagyományos (vonalkapcsolt) telefonhoz képest 12-23 százalékos megtakarítás érhető el. Mivel az adatokat szállító „csomagok” nem magán az internet hálózaton keresztül haladnak, ezért jobb minőséget nyújt, mint az előbbi két megoldás.

Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

HÚZZUNK EGY KÁBELT A XXI. SZÁZADBA!

Szeretné, ha mindez egy kábelrendszeren és akár 200 Mbs adatátviteli sebességgel működne?

X-BYTE
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.
A HÁLÓZATMESTER

Szeretné, ha számítógép-hálózatát élettartam-garanciával készülné? Ha igen, akkor hívjon most bennünk!

1037 Budapest, Hűnör u. 55., tel.: 250-7016, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.hu, internet: www.xbyte.hu

BIZTOSRA MENNEK

éjszakai Y2k teszt

**STOCKHOLMI
KÖZPONTAL
140 ORSZÁGBAN
EGYSZERRE
MINTEGY
HÁROM EZER
SZAKEMBER
TESZTELTE
A VILÁGON
AZ ERICSSON
RENDSZERÉT,
TELEFON-
KÖZPONTJAIT,
HOGY VAJON
MEGÁLLJA-E
A HELYÉT,
HA ELJÖN 2000
JANUÁR ELSEJE.**

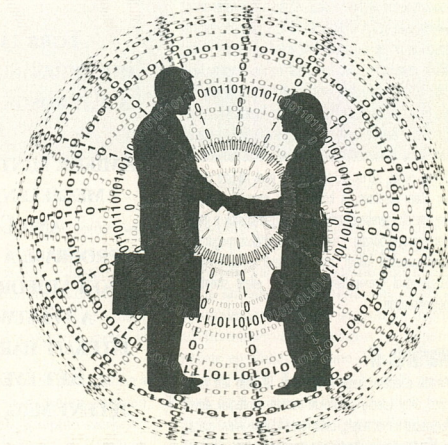
▶ A hálózat vizsgáztatása itthon idő szerint múlt szerdán 14 órakor kezdődött, amikor Új-Zélandon éjfél tütött az óra, és a naptár szeptember 8-ról 9-re váltott.

Kevesen tudják, hogy a magyarországi telefonhívások 70-80 százaléka Ericsson alközpontokon keresztül zajlik. A Matáv és a Westel 450 illetve 900-as hálózatában ugyanis ezek bonyolítják többek között a kapcsolásokat. A 24 órás tesztelés a budapesti központban mintegy 20 ember végezte. Az épület késő este teljesen elcsendesedett és a próbaüzem árgus szemmel figyelő alkalmazottak sem rohagáltak, kapkodtak. Higgadtan beszélgettek egy projektor előtt, ahová az intraneten (külső embernek hozzáférhetetlen, vállalaton belüli, az internethez hasonló elven működő hálózat) érkező adatokat, üzeneteket kitvítették. Ha valahol a világ-

ban hibát észleltek volna, azt a szakembereknek maximum 1 óra 10 percbe telt volna kijavítani. Az „early warning system”-nek (korai riasztó rendszer) keresztelt intranetes riadólánc épp akkor tudatta a jelenlévő mérnökkel, hogy Japánban Fukouka, Kanazawa és Sapporo térségében is elmúlt éjfél, s a rendszer megbíabósdást nem észlelt.

– Ha valami nagyobb probléma fel is merülne, például egy áramszünet – mondta Zerényi Endre tesztmenedzser – a telefonközpontjaink szünetmentes tápegységei 7 órán keresztül biztosítanák az áramellátást. Mi történik viszont, ha a tápegységek is felmondják a szolgálatot? Semmi. Minden alközponthoz rendeltek egy diesel generátort is, s amíg van gázolaj az üzemeltetéshez – ezt is jó időben beszerezték –, addig lesz áram is. A szakemberek semmit sem bíztak a véletlenre. A felhasználó persze nem venné észre, hogy „gázolajjal” vagy „akkumulátorral” telefonál.

A szakemberek csütörtök éj-

jel gondoskodtak arról is, hogy legyenek megjátszott problémáik. Így olyan helyzeteket szimuláltak, mint például: mi történik akkor, ha a stockholmi hálózati összeköttetés megszakad, ha nem lesz fűtés az épü-

letben, ha nem működne a telefonvonalak.

A tesztelésnek fontos része volt a virtuális riadólánc gördülékény működésén kívül az is: hogyan bírják az emberek a 24 órás koncentrációt. – Szilveszterkor négyszer annyian leszünk majd, mint ma – mondta a tesztmenedzser. – Holnap munkanap van, más dolgokkal is foglalkozunk kell, így a tesztnek most nincs akkora prioritása, mint amekkora december 31-én lesz.

Afelől – saját bevallásuk szerint – egyikük sem bánkdik, hogy a milleniumi szilveszter bent töltik. A cég pedig gondoskodik arról, hogy (kiemelt díjazásos felül) kompenzálja az ünneplésből való kimaradást: a december 31-én szolgálatot teljesítő beföldön elutazhatnak egy hétvégre valahová a családjukkal a társaság szamlájára.

Ericsson–Westel 900 megállapodás

A hazai mobiltriközéles történetének egyik legjelentősebb fejlesztése kezdődhet meg az elkövetkezendő napokban, miután az Ericsson Magyarország Európa első, illetve a világ második GSM Pro hálózatának szállításiáról szóló szerződést írt alá a Westel 900 GSM Részvénytársasággal. A hat éve együttműködő két cég megállapodásának köszönhetően, az Ericsson legújabb innovatív megoldására támaszkodva a Westel 900 olyan GSM alapú működő diszpécser- és csopartkommunikációs szolgáltatást kínálhat – elsősorban vállalat, illetve intézményi – ügyfeleinek, amely egyesíti magában a GSM hálózatok és a zártcélú professzionális mobil rádiórendszerek előnyeit, s a hagyományos értelemben vett telefonálás mellett lehetővé teszi a csoport- és körözvényhívásokat, a diszpécser- és segélyhívó központok azonnali elérhetőségét.

Amin arról Fodor István, az Ericsson Magyarország vezérgazdátja, valamint Sugár András, a Westel 900 GSM Rt. vezérgazdátja beszámoltak, a szerződés hálózati szerveket, mobiltelefonok és PC alapú diszpécsereszközök szállására vonatkozik. Az új szolgáltatás bevezetésével a Westel 900 még jobb és teljesebb körű szolgáltatást kíván nyújtani ügyfeleinek, a GSM mobiltelefonia iránt érdeklődők mellett a zártcélú rádiórendszerek felhasználóinak piacát megelőzve.

JÁTÉK

h í r e k

Michael Jordan és az EA

Az Electronic Arts exkluzív megállapodást kötött a kosárlabda-legenda Michael Jordannel, hogy a kosaras meg jelenhessen az EA SPORTS NBA LIVE kosárlabda-sorozatában és annak promóciójában, mind a nyomatott sajtóban, mind a tévében. Jordan fel fog tűnni már az NBA LIVE 2000 programban, ami idén ősszel jelenik meg PC-re, Nintendo 64-re és PlayStationre. Jordan szerepelt fog másik hatvan kosarlegendával a játék Legends of the Game játékmódjában. Ebben a játékos csapatát az 50-es, 60-as, 70-es, 80-as és 90-es évek All Star csapatai ellen vezetheti. A kézel- és a régmúlt játékosai ugyancsak csereberélhetők és megváltathatók a játékban szereplő bázison. Ezenfelül, ha a játékos megunta a sportszarnokot fűlledt, zárt hangulatát, akkor kedvenc kosarasával szerepelhet egy-egy elleni streetball bajnokságban.

Warlords IV

Annak ellenére, hogy a Warlords III nem lett nagy piaci siker (pedig a körökre osztott stratégiák egyik legjobbjai a mai napig, csak rossz időben jelent meg), a Mindscape bejelentette a negyedik részt. Mint az előző részek, ez is Etheria misztikus földjén játszódik. A játék irányítása nem változik, tehát a körökre osztott játékmotetek megfelelő maradt. Amit továbbfejlesztettek, az a mesterséges intelligencia és a grafika, ami 1024x768-as felbontásban fog pompázni. Megjelenése 2000 harmadik negyed-évében várható.

One Must Fall: Battlegrounds

Az 1990-es évek elején az Epic Games megjelentetett egy Mortal Kombati stílusú verekedős játékot, amiben óriás robotokkal küzdhetünk. Ez volt a One Must Fall. Könnyű játszhatósága és hangulata miatt meglehetősen sikeres volt. Bár az Epic nem gondolkodott a folytatáson, az eredeti készítő, a Diversions Entertainment elhatározta, hogy felújítják a játékot, persze a kor követelményeinek megfelelően. Ez a teljes 3D-s megjelenítést és minden típusú többjátékos mód támogatást jelenti. A megjelenése ideje egyelőre még nem ismert.

Blue Byte-bejelentések

Nem sokkal azután, hogy a Blue Byte befejezte a Settlers III – Quest of the Amazon kiegészítő lemezt, máris bejelentette az ECTS-en a játék következő részét. A Settlers IV, amelyen már dolgoznak, 2000 végére várható. A másik stratégiai játékuk, ami szintén sorozatnak indult, de néhány évig pihentették a projektet, a Battle Isle. Ennek negyedik része, a Battle Isle 4: Children Of Haris, szintén fejlesztés alatt áll, és 2000 őszére várható a boltok polcaira.

FERTŐZÖTT VILÁGBAN

Command & Conquer:

**TÖBB ÉVE GERJESZTIK
HÍRMORZSÁKKAL, KÉPEKKEL
A JÁTÉKOSOKAT A TIBERIAN
SUN KÉSZÍTŐI.
AMIKOR MINTEGY NÉGY ÉVE
MEGJELENT A COMMAND
AND CONQUER CÍMŰ
PROGRAM, A CD-KEN VOLT
KÉT VIDEORÉSZLET. EZEK
A WESTWOOD KÉSZÜLŐ
JÁTÉKAI HARANGOZTÁK BE.
KÉT ÉVE A RED ALERT
JELENT MEG, ÚJABB KÉT ÉV
ELTELTÉVEL
KÖSZÖNTHETJÜK
A TIBERIAN SUNT,
AMI AZONNAL AZ ELADÁSI
LISTÁK ÉLÉRE UGROTT.**

▶ A bolygónkat teljesen beborította a tibérium, ez a kozmikus, mérgező átok, ami a föld felszínének nagyobb részét lakhatatlanná tette. A túlélésért küzdő emberiség ezért két utat választott. Egy részüik az Északi- és a Déli-sarkra költözött, mert a hidegben szerencsére a tibérium nem terjed tovább. Ezek a fűiuk, a

GDI. A renitensek, a NOD más módszert választott, ők a föld alá költöztek. Ez a háttértörténete a játéknak, ami szokás szerint két CD-t foglal el, videobetétekkel rendezesen teletömve. Itt is az egyik CD-n a GDI, a másik CD-n a NOD küldetéseit játszhatjuk végig.

Mostanában egyre többször hangzik el, hogy az ember ne várjon revolúciót, csak evolúciót. Ez bátran kijelenthető a Tiberian Sunról is. A program készítői nem felejtették el a sorozat előző részeit, csak kicsit csiszol-

gattak azok külsején, és természetesen újabb küldetésekkkel és egységekkel szórakoztatnak minket.

Persze a dolog nem ilyen egyszerű. A megjelenítést voxel alapokra helyezték, segítségével sokkal részletesebb megjelenítést kapunk, ez különösen a robbandásoknál figyelhető meg jól, valamint az időjárás eseményeknél. Ezzel kiküszöbölték a 3D gyorsító videokártyák szűkségességét, csak a számítógép processzorának kell kicsit gyorsabbnak lennie a szokásosnál. Persze nem a Quake 3-mal összehasonlítva, hanem a saját kategóriájában (a Starcraft futtatásához egy Pentium 90-es rendszir is elegendő). Amióta a Novologic behozta a játékokba a voxeleket – ők 3D megjelenítésre használták szimulátorokban, itt csak kvázi 3D van a terep miatt –, azóta egyre nagyobb sikereket mondhat magának a technológia. (A jövő héten bemutatásra kerülő Outcast is a voxeles technológiát használja). Sajnos, alapból maximum 800x600 állítható be képernyőfelbontásnak (pedig a program jóval többre is képes), de ez bizony néha kevésnek minősíthető. A minimum konfiguráció esetében (Pentium 200,

Robbantások, villámások élesebben

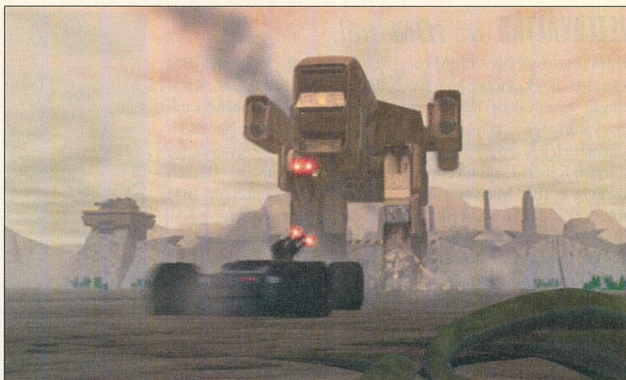
32MB RAM 200MB HDD, 4x CD-ROM) ez még megérhető, de gyorsabb gépek gazdái (mint például az átlag magyar 300-as Celeron, 450 MHz-en) megpróbálkoznak egy apró beavatkozással. A telepített játék könyvtárában található egy sun.ini nevű fájl. Ezt meg kell nyitni egy editorral, és a [Video] pont alatt található értékeket a magunk gépének megfelelően átírhatjuk, egészen 1600x1200-ig. Az én értékeim, az előbb említett 450-es Celeronnal így néznek ki: (ScreenWidth=1152, ScreenHeight=864)

TÜLÉLNI

Tiberian Sun

A hangok szokás szerint kiválóan eltaláltak, bár én maximalistaként az egységektől szívesebben hallanék többféle beszólást, nem csak a „Yes Sir”-t állandóan. A zene már nem annyira jó, bár a mai divatnak megfelelően főleg a basszus és a ritmus dominál, csak nem annyira hangulatos, mint a legelső részé volt, persze lehet, hogy én túl konzervatív vagyok.

Mind az egységek, mind az építhető szerkezetek között találkoztunk újakkal. A GDI oldalán a tankok szerepét, a mai divatnak megfelelően, részben átvették az óriás robotok. A kisebbek géppisztollyal felszerelték és főleg gyalogság ellen hatásosak, a nagyobbak rakétái minden ellen sikerrel vehetőek be. Mérnökeink újra képesek egyedül is elfoglalni egy ellenséges épületet, sőt már felrobbantott hidak újjáépítésében is járatosak. A GDI védelmének lényeges része egy moduláris lövegtorony, aminek alapjára gépfegyvert vagy rakétákat eregető felépítményt is helyezhetünk. Embereink szállítására vízi szállítójármű vehető be. Ennek a legelője a másik oldalon egy olyan APC, ami a föld alatt közlekedik. A NOD védelmé-

A tankok szerepét átvették az óriás robotok

re különböző méretű lézertoronyok építhetőek. A NOD gyalogságának fő erősségei a Cyborgok, amik sérülésük esetén, ellentétben a többi katonával, a tibériummezőkön regenerálódhatnak. Ezek a félig gép, félig ember szerzetek még fémlábaik elvesztése esetén is képesek harcolni.

Ami még új a játéokban, az időjárás hatása a harcoló felekre. Ionvihar esetén minden elektronikus egység leáll, a repülő szerkezetek, helikopterek lezuhannak, a járművek megbénulnak. Ilyenkor csak a gyalogság használható. A küldetések között megint találhatunk olyanokat, amiben csak egy-két kommandósi irányítunk, ezek a kedvenceim, mert nem arról szól, hogy építsünk gyorsan

több egységet, mint az ellenfél, és a túlerővel győzzük le. Az egyik ilyen küldetésben még egy mutáns vadállat is csatlakozott hozzám, és ő is támada az ellenfeleimet. A játékba még implementáltak egy nagyon jól használható útvonaltervező rendszert. A képernyő kinézete egyébként a Dune 2 óta nem sokat változott, csak finomodott, szebb grafikát kapott, de a jól bevált dolgokon nem is muszáj változtatni. Ez ebben az esetben a játszhatóságot könnyíti meg, és a Tiberian Sunnál ez a lényeg, hogy az egyik legkönnyebben irányítható játék, ez is az alapja a sorozat sikerének.

Dusa Gábor

gabord@freemail.c3.hu

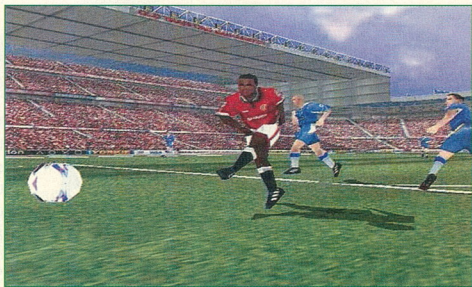
A Premier Liga sztárjai

► Még néhány hét, és megkezdődik az idény az Electronic Arts sportszekciójában. A kiemelt címekre – FIFA, NHL, NBA Live – egyelőre még várni kell, közülük a legkorábban az amerikai profi jégkorongbajnokság (NHL) várható, valamikor a hónap végén.

A nálunk kevésbé izgalmas amerikai focibajnokság programja, a Madden NFL 2000 időközben már a boltokban, számunkra azonban sokkal érdekesebb az F. A. Premier League Stars, mely a november végén esedékes FIFA 2000 amolyan előfutárának is tekinthető. Mint a címből kiderül, ezúttal az angol labdarúgó-bajnokság elitmezőnyének küzdelmeibe vehetjük bele magunkat. (Német nyelvterületen a program mutációja Bundesliga Stars 2000 címmel jelent meg.)

Húsz csapat közül válogathatunk, melyek értelemszerűen a valóságnak megfelelő erősségek. Indulhatunk a tényleges és egy általunk elképzelt bajnokságban, játszhatunk

közben nemzetközi kupameccsekkel is, sőt, a szezon végén, ha jók vagyunk, az EA álomcsapat ellen is. Azt talán mondani sem kell, hogy a grafika a korábbi részekhez képest tovább finomodott, a játékosok mozgása árnyaltabb lett, a mesterséges intelligenciával viszont komolyak a gondok, úgy is mondhatnánk, hogy ez a szoftver Achilles-sarka. A FIFA-sorozattal szemben itt nem alkothatunk egyéni játékosokat, csak saját csapatot, összesen háromféle kameraállásból játszhatunk, az irányítás sem konfigurálható át. Újdonság viszont, hogy a mérkőzések után többféle

szempont alapján bizonyos számú csillagokhoz juthatunk, melyek segítségével fejleszthetjük játékosaink főbb tulajdonságait – mint gyorsaság, erőnlét, fejelés, passzolás –, vagy összegyűjtve azokat új játékos vásárlására is fordíthatjuk.

P. B.

VEZÉRVÁLTÁS az IBM-nél

► (Munkatársunktól) Az IBM bejelentette, hogy október 1-jei hatállyal vezetõváltást hajt végre magyarországi kereskedelmi szervezete élén.

Horváth Róbertet, aki több mint két évig az IBM Magyarországi Kft. vezérigazgatója volt, az IBM bécsi székhelyû Közép-Európa, Oroszország, Közel-Kelet és Afrika kormányzati programok igazgatójává nevezték ki. Horváth Róbert lesz továbbá az IBM Magyarországi újonnan megalakítandó Felügyelõ Bi-

zottságának az elnöke. Az IBM Herbert Gerber-t, az IBM Magyarországi Kft. operatív irányításáért felelõs igazgatóját kinevezi az IBM Magyarországi Kft. vezérigazgatójává. Herbert Gerber 30 éves nemzetközi IBM tapasztalattal rendelkező vezető, svájci származású, aki ez év elején tért vissza Európába az Egyesült Államokból, ahol az IBM armonki (New York) világereskedelmi szervezetében töltött be operatív igazgatói posztot.

LEVÉLMONDÓ a Westelnél

► (Munkatársunktól) Új szolgáltatást indít útjára decembertől a Westel 900 Mailmondó címmel. A westese e-mail címmel rendelkező ügyfelek a leveleiket telefonon keresztül megkérdezhetik. A rendszer magját alkotó Profivox beszédszintetizátort a BME Távközlési és Telematikai Tanszékén fejlesztették ki. A beérkezett levelet a szoftver analizálja. A program arra is képes, hogy az esetleg ékezetek nélkül érkező szöveget az ékezetek helyét „kitalálja”. Ha a levél csatolva egy wav hangfájlt tartalmaz, akkor azt a rendszer le is tudja játszani, illetve lehetőség van egy ilyen fájlt visszaküldésére.

MÉLTÁNYOSABB számlázás

► (Munkatársunktól) A felhasználóknak jóval kedvezményesebb másodperc alapú számlázást vezet be október hatodikán nulla órától a Pannon GSM Rt. A telefonálók zsebet könnyíti a félperces impulzusokon alapuló díjszámításról áttálláson kívül az is, a szolgáltató a Pandocs nevű új rendszerben nem számol fel kapcsolási díjat. Ez annyit tesz, hogy az előfizetőknek csak azért, mert sikeres volt egy hívás, nem kell fizetni. A telefonálás első három másodpercének ingyenessége viszont megszűnik.

Digitális FOTÓZÁS

► (Munkatársunktól) A digitális fényképezőgépek berobbantak a piacra. Míg 1996-ban csak négy társaság kínált ilyen masinákat, addig tavaly már 33 cég összesen 79 különböző modellje közül lehetett választani. Az Olympus cég három új CAMEDIA modellet mutatott be az elmúlt héten, budapesti sajtótájékoztatóján. Közöttük van a világ jelenlegi legkisebb digitális fényképezőgépe, a CAMEDIA C-21, súlya

BSA-KAMPÁNY

► (Munkatársunktól) A Business Software Alliance (BSA Magyarország, szoftverrendőrség) múlt héten immáron másodszor is meghirdette pozitív kampányát a legális szoftverhasználat érdekében. Miként elmondták: az emlékezetes bilincs-plakátos '97-98-as hadjárat óta a csatlakozni kívánó vállalatok száma folyamatosan nőtt, így idősebbnek tűnik egy új kampány elindítása. A részt vevő vállalatok egy legalitási nyilatkozatot szignoznak, miszerint a cégnél alkalmazott szoftvergazdálkodási és nyilvántartási rendszer bevezetése már elkezdődött, vagy esetleg már működik is. Ezután egy, a BSA Magyarország által megbízott független tanácsadó cég ellenőrzi a résztvevők által készített jelentéseket, dokumentumokat, és értékelési azokat.

mindössze 190 gramm. Ezen kívül egy 2,1 milliõ pixelre (képpontos) CCD-vel és számtalan kényelmi funkcióval rendelkezik a kis masina. Ezzel a kézikép felbontása akár 1600x1200 is lehet. A képeket SmartMedia kártyán tárolja. Annak érdekében, hogy az ilyen fényképezőgépek PC nélkül is teljes mértékben használhatók legyenek, mindegyik rendelkezik tv-kimennel.

PIACON

a Novell kisvállalati csomagja

► (Munkatársunktól) A kisvállalatok hálózatának kialakításához, a munkafolyamatok automatizálásához és a cégek internetes képességeinek fejlesztéséhez ajánlja a Novell most megjelent Small Business Suite 5 programcsomagját - hanzott el a cég múlt heti sajtótájékoztatóján Budapesten. Az internet nyújtotta elõnyök kihasználásához nyújt segítséget a kisebb cégeknek a NetWare 5 hálózatú operációs rendszer, a GroupWise 5.5 munkacsoportos eszköz, és a Novell Easy Administration Tool hálózat fel-

ügyeleti szoftver. Értéknevelõ megoldásként a csomag részeként a Novell a vezetõ adatbázis, fax-, vírusellenes és webszoftver-gyártók integrált alkalmazásainak teljes skáláját kínálja. Ezek, többek között az Oracle8 adatbázis szerver, a Tobit FaxWare 5.11 faxszerver program, a Network Associates NetShield és VirusScan vírusirtó, a NetObjects Fusion webszerkesztõ, és a Netscape Communicator internetes csomag.

Összeállította:
Gecece Mariann
mgcesc@comptech.hu

Ha elég volt a sorbanállásból, keresd az Interneten!

Vásárlás fotelel: könnyen, olcsón, kényelmesen!

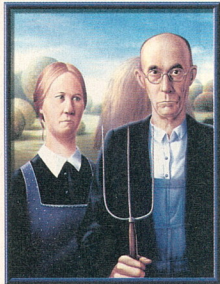
Változatos

termékinálatl,

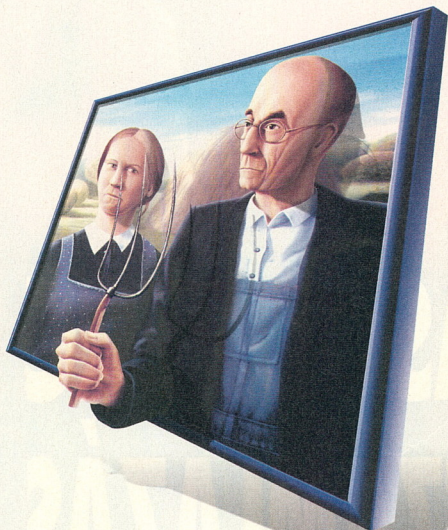
akciókkal, garanciával

tökéletes biztonságban!

A HP Brio BAx és az új, 3D utasításkészlettel rendelkező Intel® Pentium® III processzor meglepő dolgokra képes!

PUBLICIS

Mit várunk el a számítógépektől? Gyorsaságot, megbízhatóságot, a legmodernebb hardvert, és természetesen azt, hogy mindehhez a legjobb áron jussunk hozzá.

A HP Brio BAx pontosan ezt kínálja. Az Intel® Pentium® III processzornak köszönhetően villámgyorsan dolgozik, legyen a munka tárgya bármilyen adatbázis, grafika vagy hang. A 3 dimenziós alkalmazásokat pedig az Intel® Pentium® III processzor különleges utasításkészlete kelti életre.

Itt a legjobb alkalom rá, hogy a HP Brio BAx számítógépnek köszönhetően Ön is teret nyerjen - most 275 000 forintért.

HP Brio BAx számítógép:

HP Brio mikrotorony ház, Intel® Pentium® III processzor 450 MHz, 64 MB RAM, Matrox MGA G200 AGP 2X 8MB video, 8.4 GB HDD, 48x MAX IDE CD, 16-bit stereo full duplex audio, Windows 98, HP DMI & TopTools, McAfee Virus Scan, 3 év garancia

HEWLETT®
PACKARD

További információért hívja a HP Vevőszolgálatot: 382-1111.
HP Magyarország Website: <http://www.hp.hu/brio>

Intel, Intel Inside logos and Pentium III are registered trade marks of the Intel Corporation.

NEM VESZTEGETJÜK A PÉNZÉT

ÚJ, MÁSODPERC ALAPÚ SZÁMLÁZÁS

Ha csak tizenhét másodpercig telefonál, miért fizetne fél percért? Ha Önnek egy perc hat másodperc is elég ahhoz, hogy megbeszéljen valamit, miért fizetne másfél percért?

A Pannon GSM 1999. október 6-án 00:00 órai kezdettel bevezeti a másodperc alapú számlázást, hogy Önnek pontosan annyiba kerüljön egy telefonhívás, ameddig az tart. Másodpercre pontosan.

A másodperc alapú számlázás minden Pannon GSM előfizetőre vonatkozik. A forgalmi díjak mérése ettől kezdve 1 másodperces egységekben történik. Minden megkezdett egység díjköteles.

A Pannon GSM – eltérően egyes vezetékes szolgáltatóktól – a továbbiakban sem számít fel ún. kapcsolási díjat. A tarifacsomagok percdíjai változatlanok maradnak. A részletes Díjszabást és tarifátáblázatot bemutatótermeinkben (Budapest, Károlyi krt. 3/A.; Budapest, Fáy u. 4.; Lurdy Ház,

Budapest, Könyves Kálmán krt. 12-14.; Pólus Center, Budapest, Szentmihályi út 131.; Rózsakert Bevásárlóközpont, Budapest, Gábor Áron u. 74-78/A.; Budaörs, Baross u. 165.), területi képviselőinken országsszerte, hivatalos viszonteladóinknál és honlapunkon, a www.pannongsm.hu címen tekintheti meg. Pannon GSM nonstop ügyfélszolgálat: 06 20 920 0200.

PANNON GSM
Az élvonal.